

TRES CONTES DE PERE CALDERS

L'ARBRE DOMESTIC

EN aquesta vida he tingut molts secrets. Però un dels més grossos, potser el que estava més en pugna amb la veritat oficial, és el que ara trobo oportú d'explicar.

Un matí, en llevar-me, vaig veure que en el menjador de casa meva hi havia crescut un arbre. Però no us penseu: es tractava d'un arbre de bo de bo, amb arrels que es clavaven a les rajoles i unes branques que es premien contra el sostre.

Vaig veure de seguida que allò no podia ésser la broma de ningú, i no tenint persona estimada a qui confiar certes coses, vaig anar a trobar la policia.

Em va rebre el capità, amb uns grans bigotis, com sempre, i duent un vestit l'elegància del qual no podria explicar, perquè el tapaven els galons. Vaig dir:

—Us vinc a fer saber que en el menjador de casa meva hi ha nascut un arbre de debò, al marge de la meva voluntat.

L'home, vós direu, es va sorprendre. Em va mirar una bona estona i després digué:

—No pot ésser.

—Sí, és clar. Aquestes coses no se sap mai com van. Però l'arbre és allí, prenent llum i fent-me nosa.

Aquestes paraules meves van irritar el capità. Va donar un cop

damunt la taula amb la mà plana, va alçar-se i m'agafà una solapa. (Allò que fa tanta ràbia).

—No pot ésser, dic —repetí—. Si fos possible això, seria possible qualsevol cosa. Enteneu? S'hauria de repassar tot el que han dit els nostres savis i perdríem més temps del que sembla a primer cop d'ull. Estaríem ben arreglats, si en els menjadors dels ciutadans qualsevols hi passessin coses tan extraordinàries!

"Els revolucionaris alçarien el cap, tornarien a discutir-nos la divinitat del rei, i qui sap si la U. R. S. S., encuriosida, ens declararia la guerra. Ho compreneu?

—Sí. Però a desgrat de tot he tocat l'arbre amb les meves mans.

—Apa, apa, oblideu-ho. Compartiu amb mi, només, aquest secret, i l'estat pagarà bé el vostre silenci.

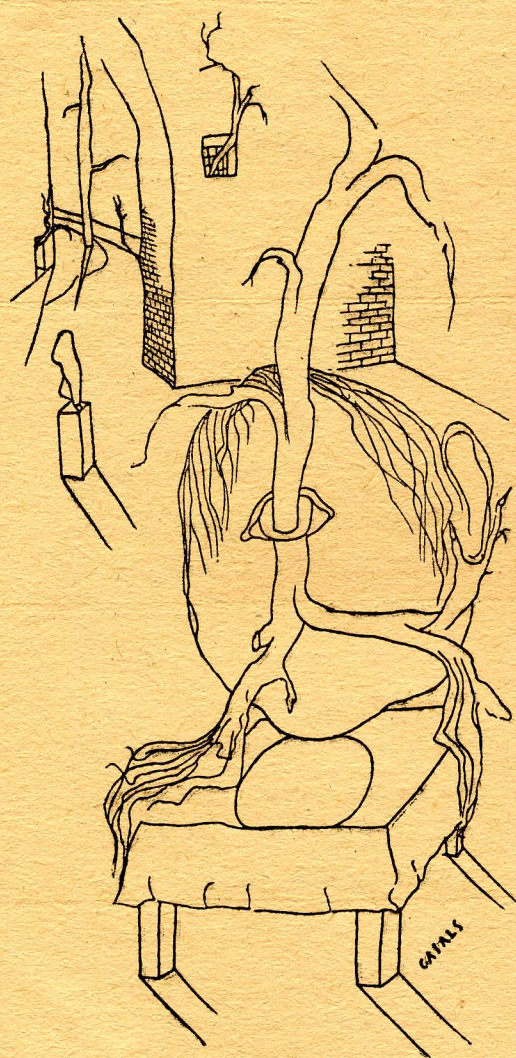
Ja anava a arreglar un xec, quan es mobilitzà la meva consciència. Vaig preguntar:

—Que és d'interès nacional, això?

—I tant!

—Doncs no vull ni un cèntim. Jo per la pàtria tot, sabeu? Podeu marxar.

Al cap de quatre dies, vaig rebre una carta del rei donant-me les gràcies. I qui, amb això, no se sentiria ben pagat?

IL·LUSTRACIO DE
JORDI CASALS

FET D'ARMES

UN dia, fent guerra, vaig trobar-me separat de la meva gent, sense armes, sol i desemparat com mai. Em sentia una mica humiliat, perquè tot feia preveure que el meu concurs no devia ésser decisiu i la batalla feia via, amb un soroll i una quantitat de morts que esgarriava.

Vaig assegurar-me a la vora d'un camí, per a fer determinades reflexions sobre aquest estat de coses, i vet aquí que, de sobte, un paracaigudista vestit d'una manera estranya, va prendre terra prop meu. Sota la capa que portava, s'hi veia una metralladora, i una bicicleta plegable, tot això dissimulat, és clar.

Va acostar-se'm, i amb un accent

estranger molt marcat em preguntà:

—Que em podrieu dir si vaig bé per anar a l'Ajuntament d'aquest poblet?

(Per allí, la setmana passada, hi havia un poble).

—No sigueu ase —vaig dir-li—. Se us veu de seguida que sou un enemic, i si aneu cap allí, us agafaran.

Això el va desconcertar, i després va fer un soroll amb els dits que denotava la seva ràbia.

—Ja m'ho semblava que no ho havien previst tot. —respongué—. Què em fa falta? Quin és el detall que m'acusa?

—Aquest uniforme que porteu és caducat. Fa més de dos anys

que el nostre general el va suprimir, donant a entendre que els temps havien canviat. Aneu mal informats, vosaltres.

—L'hem tret d'un diccionari —va dir-me amb tristesa.

Es va asseure al meu costat, aguantant-se el cap amb les mans, segons sembla per a pensar amb més garanties. Jo me'l mirava i de cop li vaig dir:

—Vós i jo el que hauríem de fer és barallar-nos. Si portés armes com vós ja us ho diria d'una altra manera...

—No, —digué— no valdria. De fet estem fora del camp de batalla i els resultats que obtinguéssim no serien homologats oficialment. El que hem de fer és mirar d'entrar al camp, i allí, si ens toca, ens les mesurarem.

Provarem fins a deu vegades d'entrar a la batalla, però una paret de bales i de fum ho impedia. Per a mirar de descobrir una esclatxa, pujàrem un petit turó que dominava l'espectacle. Des d'allí es veia que la guerra seguia amb una gran empenta i que hi havia tot el que podien demanar els generals.

L'enemic em digué:

—Vist des d'aquí fa l'afecte que segons com hi entressim, més aviat faríem nosa...

(Vaig fer que sí amb el cap).

—...I no obstant, entre vós i jo hi ha una qüestió pendent —acabà.

Jo trovava que tenia tota la raó, i per tal d'ajudar-lo vaig suggerir:

—I si anéssim a cops de puny?

—No, tampoc. Devem un cert respecte al progrés, pel prestigi del vostre país i del meu. Es difícil, —digué— és positivament difícil.

Pensant, vaig trobar una solució:

—Ja ho sé! Ens ho podem fer a la ratlleta. Si guanyeu vós podeu usar el meu uniforme correcte i fer-me presoner; si guanyo jo, el presoner sereu vós i el material de guerra que porteu passarà a les vostres mans. Fet?

S'hi avingué, jugàrem i vaig guanyar jo. Aquella mateixa tarda, entrava al campament, portant el meu botí, i quan el general, ple de satisfacció pel meu treball, em va preguntar quina recompensa volia, li vaig dir que si no li feia res, em quedaria la bicicleta.

L'ESPERIT GUIA

TOTES les persones, quan arriben a una certa edat, han tingut contactes amb el sobrenatural, i quan ve a tomb i en tenen ganes, ho expliquen.

Jo, potser perquè la realitat no m'acaba d'anar bé, m'he mogut sempre pel més enllà amb un gran deseiement. Tinc somnis profètics, pressentiments alertadors, trec partit de la telepatia i, a casa meua, fora d'èpoques de veritable penúria econòmica, hi ha hagut sempre fantasma.

La present, però, no és una història de por. Aquesta declaració es faria innecessària si la gent tingués més lectures i estés ben convençuda que les coses dels esperits no en fan de por. Es qüestió de saber-los tractar en un cert sentit i amb una certa mesura, sense donar-los massa importància.

Hi va haver una temporada que cada nit, poc després d'adormir-me, era despertat per tres cops donats a la paret de la meua cambra, seguits del tic-tac d'un pèndol que no corresponia a cap rellotge fet i dret. Des del principi, vaig sospitar l'origen del soroll, i precisament per això feia el distret, perquè per a tractar amb esperits se n'han de tenir moltes ganes.

Però un dia va arribar a fatigarme la insistència del meu comunicant, i aixecant-me del llit amb una revolada, vaig preguntar:

—Què passa?

—Sóc jo.

Era un esperit, és clar. Carregat de prejudicis, espieta, amb l'aire de no tocar de peus a terra que tenen tots els esperits.

Venia per demanar-vos que feu de mitjancer en un assumpte que m'han encarregat... —digué.

—Quina mania! —vaig respondre— No sé com teniu humor de tornar al món per ficar-vos en coses de mortals.

—Som gent manada, nosaltres.

Tenia una veu humil, que predisposava a favor seu, i com que de fet creia de bona fe, com tots ells, que tenia qui sap les coses a fer, vaig tractar-lo amb benevolència.

—I amb què us podria fer servei, jo?

—Mireu; hi ha un comerciant (del qual tinc cura perquè sóc un esperit parent seu) que demà passat vol agafar l'express de les deu per començar un viatge de negocis. Cal avisar-lo perquè no l'agafi. L'express descarrilarà i hi haurà una colla de desgràcies.

—Es segur, això?

—I tant! Amb coses així no hi fem mai broma nosaltres.

—I perquè no l'aviseu vos directament?

—Ja ho he provat, però no me'n surto. Cada vegada que em presento, fuig de casa despertant tot el veïnat.

Això era greu, me'n vaig adonar de seguida.

—Però no n'hi ha prou amb avisar el comerciant. Cal avisar tot hom.

—No m'han estat donades instruccions sobre l'altra gent. Em guardaré molt d'esguerrar les coses posant en joc la meua iniciativa.

A mi, però, no em lligava cap disciplina i em va semblar que era un deure meu evitar aquella catàstrofe.

A l'endemà vaig anar als diaris portant, una nota que deia: "Es fa saber al públic en general, que

l'express que sortirà demà a les deu descarrillarà. S'adverteix a totes les persones que no tinguin una veritable necessitat de pujar-hi, que se n'abstinguin, perquè aquestes coses mai no se sap com acaben". La meua intenció era que la publicuessin a primera pàgina amb negretes i requadrada, però no hi va haver cap director que s'hi resignés. Trobaven que era prematur prendre partit a favor de la notícia i m'aconsellaren que no m'hi preocupés. Què podia fer? Amb la policia no podia comptar-hi perquè em demanaria detalls que no estava en condicions de proporcionar. Només em quedava un recurs. Anar a la Companyia de ferrocarrils i avisar-los.

Em va rebre el director, un respectable cap de negocis. Vaig dir-li:

—Venia a dir-vos que demà l'express de les deu descarrillarà.

No va moure ni un múscle de la cara. Va mirar-me fixament i preguntà:

—Que ho dieu amb pretensions de profecia, això?

—Vós mateix. Ho dic perquè prengueu les necessàries providències.

—Ja podeu suposar que no us esperàvem a vós per a saber el que fes el cas.

—Coneixeu la notícia?

—L'express de les deu descarrila cada dia.

—Ah, sí?

—Sí. —diu— Es una mena de tic.

Ho deia amb un gran aplom. Jo, naturalment, no podia pas cedir:

—Però, i la gent?

(Segueix a la pàg. 24)

TRES CONTES DE PERE CALDERS

(De la pàg. 11)

—Hi ha molt poques persones que l'agafin.

—Per pocs que siguin, els passatgers mereixen garanties.

—Els tenim assegurats.

Això, es clar, tancava la conversa a favor del director. Vaig sortir de la Companyia amb una legítima indignació i, aquella mateixa nit, a les dotze, cridava l'esperit. En presentar-se, vaig dir-li únicament:

—Que en sou de quimèrics!

Eren quatre simples paraules, si voleu, però el to amb què foren dites el va deixar glaçat.